
KYSELYLOMAKE

Tämä kyselylomake on osa Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa

FSD1137 Kunnallisan ilmapuntari 1995 : kunnanjohtajat, kunnanhallitusten puheenjohtajat

Kyselylomaketta hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <http://www.fsd.uta.fi/>

QUESTIONNAIRE

This questionnaire is part of the following dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive:

FSD1137 Finnish Local Government Barometer 1995 : Municipal Managers, Chairmen of Municipal Executive Boards

If this questionnaire is used or referred to in any publication, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <http://www.fsd.uta.fi/>

ILMAPUNTARI 1995

- 1 Seuraavassa on lueteltu eräitä julkisuudessa esitettyjä keinoja kuntien taloudellisen tilan parantamiseksi. Monet mainituista keinoista ovat varmastikin kuntalaisille epämieluisia ja sellaisia, ettei niitä kukaan suoranaisesti halua käyttää.**

Jos kuitenkin ajatellaan, että joitakin keinoja on vastaisuudessa pakko käyttää, kuinka hyväksyttävänä pidätte eri keinojen käyttöä pyrittäessä parantamaan kotikuntanne taloutta? Arvioikaa kutakin keinoa erikseen sen mukaan hyväksytteko sen käytön kotikunnassanne täysin, jollakin tavoin vai ettekö lainkaan.

	Hyväksyn täysin	Hyväksyn jollakin tavoin	En hyväk- sy lain- kaan	En osaa sanoa
				3-21
Kunnallisen veroäyrin korottaminen	1	2	3	4
Lainanotto/lainanoton lisääminen	1	2	3	4
Kunnallisten palvelujen karsiminen/vähentäminen	1	2	3	4
Kunnallisten palvelujen yksityistäminen	1	2	3	4
Käyttö-/palvelumaksujen/taksojen korottaminen yleensä	1	2	3	4
Kunnan omaisuuden myyminen	1	2	3	4
Rakennus- yms. investointien karsiminen/lykkääminen	1	2	3	4
Kuntaliitokset/kuntien yhdistäminen suuremmiksi yksiköiksi	1	2	3	4
Kuntien yhteistyön lisääminen ilman kuntaliitoksia	1	2	3	4
Kunnan palveluksessa olevan henkilöstön vähentäminen irtisanomalla	1	2	3	4
Hallinnollisen henkilöstön vähentäminen	1	2	3	4
Palveluja tuottavan henkilöstön vähentäminen	1	2	3	4
Henkilöstön pakkolomautukset	1	2	3	4
Henkilöstön palkkojen alentaminen/työajan lisääminen	1	2	3	4
Luottamushenkilöorganisaation/ -elinten karsiminen	1	2	3	4
Tulosvastuun soveltaminen kuntien laitoksissa ja virastoissa	1	2	3	4
Valtion kuntiin kohdistuvan ohjauksen vähentäminen	1	2	3	4
Valtion kuntiin kohdistuvan valvonnan lisääminen	1	2	3	4
Kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksien parantaminen	1	2	3	4

- 2 Seuraavassa on lueteltu joukko kuntia koskevia väittämiä. Pyydämme Teitä vastaamaan jokaiseen väittämään sen mukaan oletteko samaa vai eri mieltä väittämän kanssa .**

	Täysin samaa mieltä	Jokseen- kin sa- maa mieltä	Jokseen- kin eri mieltä	Täysin eri mieltä	En osaa sanoa
					22-26
Jokainen joka haluaa pystyy kyllä vaikuttamaan kotikuntansa asioihin	1	2	3	4	5
Kuntien lukumäärä on maassamme aivan liian suuri	1	2	3	4	5
Maamme kuntien lukumäärää tulisi pakkoliitoksilla vähentää, jotta kuntien taloutta voitaisiin parantaa ja palveluja tehostaa	1	2	3	4	5
Mikäli kuntaliitoksia toteutetaan niiden tulee perustua vapaaehtoisuuteen	1	2	3	4	5
Väestömäärältään tai alueeltaan suuria kuntia pitäisi jakaa pienemmiksi kunniksi	1	2	3	4	5
	Täysin	Jokseen-	Jokseen-	Täysin	En

	samaa mieltä	kin samaa mieltä	kin eri mieltä	eri mieltä	osaa sanoa
					27-42
Useimmat kunnallisia palveluita tarjoavat laitokset tarvitsisivat lisää henkilöstä, jotta ne voisivat palvella kansalaisia paremmin	1	2	3	4	5
Työtahti ja -teho on kunnallisia palveluita tarjoavissa laitoksissa yhtä kova kuin muillakin aloilla	1	2	3	4	5
Kunnan tarjoamiin palveluihin ja niiden tasoon verrattuna kunnallisverotus ei ole maassamme mitenkään kohtuuttoman korkeata.....	1	2	3	4	5
Jos on pakko, on parempi korottaa kunnallisveroa kuin karsia kunnallisia palveluita	1	2	3	4	5
Kuntien tulisi vastaisuudessa mieluummin lisätä kuin karsia kunnallisia palveluita	1	2	3	4	5
Kunnallinen itsehallinto ja demokratia ovat suomalaisille perusarvoja, joita ei saa heikentää missään oloissa.....	1	2	3	4	5
Mikäli palvelutuotantoa on paikkakunnalla muutoin riittävästi tarjolla, kunnallishallinto voitaisiin lakkauttaa.....	1	2	3	4	5
Jollei maamme kuntia aleta pian kovalla kädellä saneeraamaan ja niiden taloutta tervehdyttää, niin suuri osa kunnistamme ajautuu ennen pitkään konkurssitilaan	1	2	3	4	5
Mikäli kunnan asukkaat eivät käytä kunnallisia peruspalveluita heitä tulisi taloudellisesti hyvittää tästä.....	1	2	3	4	5
Kansalaisilla tulee olla oikeus ilmaisiin tai lähes ilmaisiin kunnallisiin peruspalveluihin riippumatta siitä, mitä palveluiden tuottaminen tulee maksamaan.....	1	2	3	4	5
Kunnallisiin palveluihin ja hallintoon kohdistettavat säästötoimet eivät ole enää tarpeellisia, koska välttämättömät säästöt kunnissa on jo toteutettu ja pahin taloudellinen ahdinko ohitettu	1	2	3	4	5
Kuntien valtion eri viranomaisille luovuttamia tietoja kunnasta ja sen elinoloista käytetään maassamme kuntia itseään vastaan.....	1	2	3	4	5
Maamme kuntien tulisi luovuttaa eri valtion viranomaisille tietoja kunnasta ainoastaan maksua vastaan	1	2	3	4	5
Koska kunnallishallinto joutuu nykyään vastaamaan liian moniin valtion viranomaisten kyselyihin ja tietopyyntöihin, niin annetut vastaukset sisältävät paljon puutteita ja suoranaisia virheitä.....	1	2	3	4	5
Läänien lukumäärää tulisi liitoksilla vähentää nykyisestään	1	2	3	4	5
Maakunnallisten liittojen lukumäärää tulisi vähentää nykyisestään	1	2	3	4	5

3 Seuraavassa on lueteltu joukko kuntien menokohteita. Jos kuntien on karsittava menojaan, niin mistä menoista voitaisiin mielestänne säästää?

	Paljon	Jonkin verran	Ei lainkaan	En osaa sanoa
				43-57
Viher- ja virkistysalueiden kunnossapito	1	2	3	4
Joukkoliikennepalvelut	1	2	3	4
Yrityselämän tukeminen	1	2	3	4
Asuntotuotannon tukeminen	1	2	3	4
Liikunta-, urheilu- ja kuntoilumahdollisuudet ja -palvelut.....	1	2	3	4
Kunnan viranhaltijoiden ja työntekijöiden palkat	1	2	3	4
Koulutoimi.....	1	2	3	4
Lasten päivähoito.....	1	2	3	4
Vanhusten huolto	1	2	3	4
Toimeentulotuki (ent. sosiaalihuolto)	1	2	3	4
Katujen kunnostus ja katuvalaistus	1	2	3	4
Terveyskeskuspalvelut.....	1	2	3	4
Kirjastotoimi.....	1	2	3	4
Ympäristönsuojelu.....	1	2	3	4
Kulttuuripalvelut esim. teatterit	1	2	3	4

- 4 Seuraavaksi Teidän tulisi arvioida yleensä kunnallisten palveluiden kehitystä omassa kotikunnassanne parin viimeksi kuluneen vuoden aikana. Jos arvioitte asiaa seuraavista näkökulmista, niin ovatko kunnalliset palvelut mielestänne parantuneet, heikentyneet vai eikö Teidän mielestänne mitään oleellisia muutoksia ole ollut havaittavissa?

	Parantunut	Heikentynyt	Ei muutoksia	Ei osaa sanoa
				58-62
Palvelujen laatu.....	1	2	3	4
Palvelujen saatavuus	1	2	3	4
Työteho palveluja tarjoavissa laitoksissa/ yksiköissä.....	1	2	3	4
Palveluja tarjoavan henkilökunnan ystävällisyys.....	1	2	3	4
Palveluiden hinta-laatusuhde	1	2	3	4

- 5 A) Mitkä seuraavista palveluista ovat sellaisia, jotka mielestänne ehdottomasti kuuluvat kunnan tehtäviin?

- 5 B) Mistä tehtäväalueista kunta voisi Teidän mielestänne luopua, jolloin jotkut toiset tahot (valtio, yritykset, erilaiset yhteisöt ja kuntalaiset itse) hoitaisivat näitä tehtäviä?

	A	B
Liikunta-, kuntoilu- ja urheilupalvelut (esim. urheilukenttä, uimahalli, liikuntatilat, erilaiset liikuntapalvelut)	1	1
Lasten päivähoito.....	2	2
Koulutoimi (esim. peruskoulu, lukio)	3	3
Vanhusten huolto	4	4
Toimeentulotuki (ent. sosiaalihuolto)	5	5
Terveyskeskuspalvelut.....	6	6
Kirjastopalvelut	7	7
Kulttuuripalvelut esim. teatteri	8	8
Ei mikään/ei mistään näistä.....	9	9
Ei osaa sanoa	10	10

- 6 Seuraavassa on lueteltu joukko kunnan päätöksentekoon vaikuttavia tahoja.

- 6a) Missä määrin kyseisillä tahoilla nähdäksenne on tosiasiallista vaikutusvaltaa kotikuntanne asioista päätettäessä?
- 6b) Jakautuuko valta mielestänne oikein? Arvioikaa kolme tahoja, joilla mielestänne on kotikunnassanne aivan liikaa valtaa?
- 6c) Arvioikaa vielä kolme sellaista tahoja, joilla mielestänne on kotikunnassanne aivan liian vähän valtaa?

	6a)					65	6b)	6c)
	Erittäin paljon	Melko paljon	Melko vähän	Erittäin vähän	Ei osaa sanoa			
Kunnan-/kaupunginjohtaja	1	2	3	4	5	65	1	83 1 84
Viranhaltijat yleensä	1	2	3	4	5		2	2
Kunnan-/kaupunginvaltuusto	1	2	3	4	5		3	3
Kunnan-/kaupunginhallitus	1	2	3	4	5		4	4
Lautakunnat ja johtokunnat	1	2	3	4	5		5	5
Pankit	1	2	3	4	5		6	6
Teollisuus- ja muut yritykset	1	2	3	4	5		7	7
Alueelliset/paikalliset lehdet	1	2	3	4	5		8	8
Puolueiden paikallisjärjestöt	1	2	3	4	5		9	9
Yrittäjäjärjestöt	1	2	3	4	5		10	10
Ammattiyhdistykset	1	2	3	4	5		11	11
Maataloustuottajajärjestöt	1	2	3	4	5		12	12
Kirkko/seurakunnat	1	2	3	4	5		13	13
Urheiluseurat	1	2	3	4	5		14	14
Asukasyhdistykset/kylätoimikunnat	1	2	3	4	5		15	15
Erilaiset yhden asian liikkeet								
esim. luonnosuojelijat	1	2	3	4	5		16	16
Paikalliset valtion viranomaiset	1	2	3	4	5		17	17
Kuntalaiset yleensä	1	2	3	4	5	82	18	18

- 7 Seuraavassa on lueteltu joukko tahoja, joista jokainen toimii yhteistyössä maamme kuntien kanssa. Arvioikaa jokaisen kohdalla erikseen, kuinka hyödylliseksi arvioitte ne oman kuntanne toiminnan kehittämisen kannalta?

	Erittäin hyödyllistä	Melko hyödyllistä	Ei kovinkaan hyödyllistä	Ei lainkaan hyödyllistä	En osaa sanoa	
Kansaneläkelaitos	1	2	3	4	5	85
Kauppa- ja teollisuusministeriö	1	2	3	4	5	
KERA	1	2	3	4	5	
Keskussairaalat	1	2	3	4	5	
Korkeakoulut ja tutkimuslaitokset	1	2	3	4	5	
Kunnallinen työmarkkinalaitos	1	2	3	4	5	
Liikenneministeriö	1	2	3	4	5	
Lääninhallitus	1	2	3	4	5	
Maakunnallinen liitto	1	2	3	4	5	93

Erittäin hyödyllistä	Melko hyödyllistä	Ei kovinkaan hyödyllistä	Ei lainkaan hyödyllistä	En osaa sanoa
----------------------	-------------------	--------------------------	-------------------------	---------------

Maanmittauslaitos.....	1	2	3	4	5	94
Metsähallitus.....	1	2	3	4	5	
Opetushallitus	1	2	3	4	5	
Opetusministeriö.....	1	2	3	4	5	
Sisäasiainministeriö	1	2	3	4	5	
Sosiaali- ja terveysministeriö.....	1	2	3	4	5	
Sosiaali- ja terveysalan tutkimus - ja kehittämiskeskus (STAKES)	1	2	3	4	5	
Sosiaali- ja terveysalan edunvalvonta- ja palvelujärjestöt.....	1	2	3	4	5	
Suomen Kuntaliitto	1	2	3	4	5	
Tielaitos	1	2	3	4	5	
Tilastokeskus	1	2	3	4	5	
Työvoimaministeriö.....	1	2	3	4	5	
Valtion asuntorahasto	1	2	3	4	5	
Ympäristökeskus.....	1	2	3	4	5	
Ympäristöministeriö	1	2	3	4	5	108

8A) Olkaa hyvä ja arvioikaa, miten valtion omaan kuntaanne kohdistuva ohjaus tulee seuraavan parin kolmen vuoden aikana muuttumaan seuraavissa asioissa?

8B) Entä minkälaiseksi koette valtionohjauksen nykyisin näissä asioissa?

	A			B				
	Lisääntyy	Vähentyy	Ei muutosta	Liian paljon	Sopivasti	Liian vähän		
Aluepolitiikka	1	2	3	109	1	2	3	114
Valtionosuusjärjestelmä.....	1	2	3		1	2	3	
Valtionapujärjestelmä	1	2	3		1	2	3	
Norminanto	1	2	3		1	2	3	
Tieto- ja suunnittelujärjestelmä.....	1	2	3	113	1	2	3	118

9 Tiedotusvälineiden kanssa tekemisissä olevilla kunnallishallinnon edustajilla on usein erilaisia käsityksiä siitä, miten eri viestimet käsittelevät kunnallishallintoa koskevia asioita. Mitkä seuraavista ominaisuuksista sopivat teidän mielestänne kuvaamaan sitä, miten eri tiedotusvälineet käsittelevät oman kuntanne asioita? Rengastakaa kunkin ominaisuuden kohdalla ne viestimet, joihin ominaisuus mielestänne sopii (0-5 rengastusta kullekin vaakariville).

	Valtakunnalliset sanomalehdet	Valtakunnalliset sähköiset viestimet	Paikalliset sähköiset viestimet	Maakunnalliset sanomalehdet	Paikalliset sanomalehdet					
Asiantuntevasti.....	1	1	1	1	1					
Asiantuntemattomasti.....	2	119	2	120	2	121	2	122	2	123
Oikeudenmukaisesti	3		3		3		3		3	
Epäoikeudenmukaisesti.....	4		4		4		4		4	
Kertovat totuudenmukaisesti sekä myönteisistä että kielteisistä asioista.....	5		5		5		5		5	
Hakevat kunnallishallinnosta lähinnä epäkohtia.....	6		6		6		6		6	
	Valtakunnalliset sanomalehdet	Valtakunnalliset sähköiset viestimet	Paikalliset sähköiset viestimet	Maakunnalliset sanomalehdet	Paikalliset sanomalehdet					

Kohtelevat kunnallisia päätöksenteikijöitä liian myötäsukaisesti	7	124	7	125	7	126	7	127	7	128
Pyrkivät vaikenemaan kuntaa koskevistä asioista.....	8		8		8		8		8	
Ovat liiankin kiinnostuneita kuntaa koskevistä asioista.....	9		9		9		9		9	
Kertovat liian vähän kuntaa koskevistä asioista.....	10		10		10		10		10	
Kertovat liian paljon kuntaa koskevistä asioista.....	11		11		11		11		11	
Toimivat pääasiassa kunnassa valtaa pitävien äänitorvena	12		12		12		12		12	

10 Ihmisillä on erilaisia käsityksiä ja mielikuvia lääninhallinnosta, maakunnallisista liitoista, maaherroista, maakuntajohtajista ja niiden toimintatavoista? Mitkä seuraavista ominaisuuksista sopivat Teidän mielestänne kuvaamaan oman lääninne/maakuntanne toimijoita? Rengastakaa kunkin ominaisuuden kohdalla ne tahot, joihin ominaisuus mielestänne sopii (0-4 rengastusta kullekin vaakariville)?

	Läänin- hallitus	Maakunnallinen liitto	Maa- herra	Maakunta- johtaja				
Kertoo avoimesti toiminnastaan.....	1	129	1	130	1	131	1	132
Salailee asioita	2		2		2		2	
Toiminta joustavaa ja palveluultista.....	3		3		3		3	
Byrokraattinen	4		4		4		4	
Toiminnassaan tehokas ja aikaansaava	5		5		5		5	
Toiminta paikallaanpolkevaa ja pysähtynyttä	6		6		6		6	
Palvelee hyvin kuntien tarpeita	7		7		7		7	
Koko organisaatio/virka pitäisi lakkauttaa	8		8		8		8	
Tarjoaa kunnille hyödyllistä tietoa.....	9		9		9		9	
Pikemminkin hankaloittaa kuin edistää kuntien asioita.....	10		10		10		10	
Liian vähän vaikutusmahdollisuuksia puuttua alueen kuntien suunnitelmiin ja toimintaan	11		11		11		11	
Puuttuu liiaksi asioihin, jotka eivät sille kuulu.....	12		12		12		12	
Nykyaikainen ja kehittyvä.....	13		13		13		13	
Jäänyt ajastaan jälkeen.....	14		14		14		14	
Pitää aktiivisesti yhteyttä alueen kuntiin	15		15		15		15	
Puuttuu liikaa kuntien toimintaan.....	16		16		16		16	
Kaikkia läänin kuntia hyödyttävää toimintaa	17		17		17		17	
	Läänin- hallitus	Maakunnallinen liitto	Maa- herra	Maakunta- johtaja				
Kykenee luomaan tulevaisuudenuskkoa läänin alueella.....	18		18		18		18	

Toiminta paljolti turhaa paperin pyörittelyä.....	19	133	19	134	19	135	19	136
Tärkeä ja merkityksellinen toimija tulevaisuudessa läänin alueella.....	20		20		20		20	
Tulevaisuudessa katoava organisaatio/virka	21		21		21		21	
Ensisijaisesti valtion edustaja läänin/maakunnan ja sen kuntien suuntaan	22		22		22		22	
Ensisijaisesti läänin/maakunnan ja sen kuntien edustaja valtion suuntaan	23		23		23		23	

Lopuksi tiedustelemme tutkimukseen vastanneiden taustatietoja aineiston tilastollista käsittelyä varten

9	Oletteko... <small>137</small>	11	Missä läänissä kunta sijaitsee?	
1	Kaupungin -/kunnanjohtaja	1	Uudenmaan lääni	139
2	Joku muu viranhaltija	2	Turun ja Porin lääni	
3	Kaupungin-/kunnanhallituksen puheenjohtaja	3	Hämeen lääni	
10	Mikä on edustamanne kunnan koko? <small>138</small>	4	Kymen lääni	
1	Alle 4.000 asukasta	5	Mikkelin lääni	
2	4.000-8.000 asukasta	6	Pohjois-Karjalan lääni	
3	8.000-30.000 asukasta	7	Kuopion lääni	
4	30.000-80.000 asukasta	8	Vaasan lääni	
5	Yli 80.000 asukasta	9	Keski-Suomen lääni	
		10	Oulun lääni	
		11	Lapin lääni	
		12	Vastaaajan sukupuoli	
		1	Mies	140
		2	Nainen	

KIITOS VASTAUKSISTANNE!